

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-301-2-108>

Сорочинська Галина, студентка бакалаврату кафедри ТІМ НАОМА
(науковий керівник: доктор філософії, старший викладач В. Є. Пітеніна)

Диптих Р. Мініна «План втечі з Донецького регіону»

Ключові слова: Роман Мінін, Донбас, шахтарський фольклор, сакральність, диптих, монументальне мистецтво.

Halyna Sorochynska, BA student, NAFAA
(academic mentor: PhD Valeriia Pitenina)

Diptych “The Plan of Escape from Donetsk Region” by Roman Minin

Abstract: Diptych *The Plan of Escape from Donetsk Region* was created in 2011 by Ukrainian contemporary artist Roman Minin. Although the Donetsk region was the heart of the coal industry in Ukraine, it faced a serious economic and social crisis. The author of the artwork was born and raised among miners. He addresses the issues of real life in the East of Ukraine through the prism of the mining community.

Key words: Roman Minin, Donbas, mining folklore, sacredness, diptych, monumental art.

Регрес гірничої галузі, кинуті в горнило перебудови, призив до регіональної колективної депресії на Сході України. Складна економічна і соціальна ситуації, низькі стандарти життя обумовили застій і провисання культурного процесу. У 2010 році, прагнучи виразити дух часу і змусити глядача подивитися на реалії промислового регіону під критичним кутом, Р. Мінін починає працювати над масштабним проектом «План втечі з Донецького регіону». Симптоми невідвротної кризи на Донбасі підштовхнули його звернутися у своїй творчості до актуальної проблематики внутрішньої міграції.

Центральною віссю візуальної програми постає однойменний ахроматичний диптих «План втечі з Донецького регіону», виконаний в уже впізнаваному особистому стилі митця. У ній акумулюється головна фабула мистецького задуму – «наголосити на такій проблемі, як бажання людей не змінити свій край, а втекти звідти». Для реалізації ідеї автор обирає виразну графічну мову, в якій прослідковуються певні принципи перетворення композиції на суцільний орнаментальний візерунок. Послугуючись улюбленою формулою «мінімум засобів – максимум виразності», він віртуозно оперує вже звичними йому декоративними інструментами: формою, лінією, чорно-білим контрастом.

Як і в попередньому циклі «Шахтарський фольклор», тут Р. Мінін користується принципом синестезії різних видів мистецтва, доповнюючи малюнки смисловими коментарями. Утім, тепер вони не є очевидними і доступними до прочитання, бо відображаються у вигляді криптограм,

закодованих самостійно винайденим шифром-абеткою.

Велика кількість образів і конструкцій була запозичена художником у ранньому циклі «Шахтарський фольклор», але опрацьована в новій, більш лаконічній і символічній манері. Так, наприклад, ми бачимо фрагменти, які в попередній збірці виступали окремими творами, – «Хочеш миру – готуйся до війни», «На гора», «Врубайся».

Звертаючись до різнобічних культурних традицій давніх і новітніх світів й етносів, Р. Мінін з особливим пієтетом поєднує розмаїтий спадок на одній площині у своєрідний гносеологічний лабіринт. Складається враження, що митець боїться неозначеного пустого місця, і, як талановитий комбінатор, щільно заповнює полотно метафоричними зображеннями. В один лад диптиху вписані прототипи єгипетської, асирійської, скандинавської, античної міфології; християнські, буддійські, язичницькі мотиви. Залучення такого широкого діапазону образних запозичень підштовхує глядача здійснити їхнє художнє переосмислення в контексті шахтарської долі, аби, послугуючись екзегезою, збагнути надзвичайний вищий зміст твору.

У лютому 2011 році «План втечі з Донецького регіону» вперше експонувався у Харківській муніципальній галереї і став неординарною подією культурного середовища. 2012 року його побачили за кордоном, в Італії, м. Фоліньйо, Palazzo Santagalli, де відбувся імпровізований перформанс. Відвідувачі, вистоявши в черзі через виниклий ажіотаж до екзотичного для італійців мистецтва, блукали напівтемними залами палацу, вихоплюючи кишеньковими ліхтарями із темряви виставкові експонати. У 2013 році твір став одним з номінантів премії PinchukArtCentre.

Після історичних подій 2014 року і початку антитерористичної операції на Сході України, «План втечі з Донецького регіону» набув нової сумнозвісної актуальності, виявившись справжнім індикатором драматичного часу.

